

BARA BLÁSA

Tá vit í nr. 40 skrivaðu gretnina »Kaos«, væntaðu vit als ekki, at Dagblaðið fór at geva okkum so gott viðhald, sum tað eftir forimuni gjordi í nr. 46.

Bláðið skivur nevniliga: »Tað eru fleiri sum hugsa so, men tað ber ikki til bæði at briksla at øvngv verður gjørt og at einki verður gjørt.«

Og verður síðan sagt, »at tann nógv almenna byggingin í Havn má fara fram, men hon kundi verið farin fram fyrr« — hetta sigur Dagblaðið verða eitt domi um hvussu tilfalsurs komnar Føroyar eru.

Men tá so viðari verður skrivað, at tað ikki ber til at gremja seg um, at menn leggjast heima at arbeiða uppá veg, so fer at halda í ólukkumáta, tá tað kann ikki vera annað enn ábyrgdarleys skrivning av einum trupulleikarni til viks. Tað er ábyrgdarleyst í ólukkumáta.

Og harvið er tað sum av okkum skrivað, sannað, at tað verður kaos, so sum nú verður farið fram frá stjórnar síðu í Føroyum.

Við teim stóru og góðu møguleikum, sum landsstýrið fekk í arv frá fyrra landsstýrinum — kann nógv gerast. Bert handalagið er til tess.

Tá Dagblaðið í somu grein skjýtur eftir javnaðarflokkinum og sambandsflokkinum hvar tær stóru ætlanir eru, sum hesir flokkar nú tala um, og svarið síðan

er, at ongar ætlanir eru til, so fer at bila, og tað í ovurmát.

Skal tað vera neyðugt uppáftur at siga tað, taka tað uppáftur? Ikki eitt vet av teimum úrslitum, sum nú eru sjónlig, høvdu verið uttan, at júst teir flokkar, sum í dag sita í andstöðu á tingi, høvdu dugað at arbeiða saman!

Tað stendur rimmarfast — er ikki at vika.

Nei, nú er ikki bara at blása, nú kreyst annað enn orðabrask.

At tað er so, at landsstýrið letur standa til, ikki timir at hugsað, hvi skipini vera seld av landinum, hvi skipini liggja fyrri teymi, til manning ikki fæst, tað er ikki neyðugt at prógva. Fólk vita at so er.

Men frá ábyrgdarstýri má kreivast svar, hvi einki verður gjørt.

Vit eru fullvitandi um, at tann arbeiðsmegin, sum í dag hevur arbeiðið á landi, hon kemur ein dag at standa við tónum honum, verður ikki lagt til rættis frá hægri stað.

Og tað verður tað ikki í dag. Hvussu hevur ikki verið togast aftur og fram, drigið í hetta og hatta borð, fyrri at koma úrslitum á motti, at fáa skipini til landið?

Tað er ikki langt frá, at siga, at her er borið væl at. Her vórðu menn sum megnaðu.

Men syndarligt er tað, um endin skal vera, at hesi stásiligu forni, arbeiðsambodi hjá fjøldini av Føroya fólki skulu seljast, til manning ikki fæst. Ti at vit hava eitt

stýri í dag, sum ikki leggur í at taka sær av spurninginum.

Nei sanniliga verður tað alt annað enn til uppbygging, framburð og heiðurs fyrri Føroya land, at hava núsitandi flokkar í landsstýrinum.

Alt annað.

Ikki ber bert til at stovna nýggjar skrivstovu. Seta nýggjar stjórnar og pantifútar at krevja inn skattin, tá skipini, ið skulu fáa pening til landið, verða seld av landinum.

Sum gongdin er í dag ivast vit ikki í, at pantifútar í hóptali fáa úr at gera — men lystiligt er tað ikki.

I.

Sandvíkin og lyftini

Eg sat og lurtaði eftir lögtingskandidatunum, tá ið teir talaðu fyrri sær at verða valdir á ting.

Meg gleddi tað, at teir allir, sum vóru her, sum ein lovaðu at leggja árar yvir borð fyrri at fremja vegasamband ella bergholssamband við Hvalbæ, so vit her í Sandvík kundu siga, at vit vóru ein partur í samfelaginum, ið hevði sama rætt sum aðrir samfelagsborgarar.

Meg gleddi tað vit at frætta, at tingið hevði samtykt at fáa okkum vegasamband ella bergholssamband ið í lag.

Og enn og meiri gleddi tað meg at frætta, at okkara sóknarstýri hevði fingið skriv frá seinasta landsstýrið viðvíkjandi gerð av

Aftaná Danmarkarferðina, sum endaði sunnumorgunin fór Khru-tsjo-vit til Sverikis, har hann kom saman við fylgi mánaðagin. Mót-tókan var óføra góð sigst. Tage Er-lander tók móti Khru-tsjo-vit saman við svensku stjórnini.

Hin kúgaða fjøldin

Ongastaðni norðanfyrri Afriku er hin fátæka fjøldin so illa svin og kúgað sum her í Føroyum, og harðasta kúganin er her í Suðuroy. Her fáa útróðramennirnir o.u. 30 % minni fyrri fiskin enn t.d. í Klakksvík.

Nú hava Suðuroyingar mist tolið so fullkomiliga. Inntil nú hevur tolið vart vegna tess, at menn roknaðu við, at ein nevnd skuldi verða vald.

Vit frættu, at fiskakeyparar noktaðu at velja menn í nevndina.

Men at landsstýrið fór at eftirlíka teim og lata teir fáa rætt at sabo-tera nevndarvalið og harvið forða fyrri prísasetingini, tað kundi ongín hugsa; men tverri visti tað seg so, sum at landsstýrið lat tað einu vikuna fyrri og aðra eftir ganga uttast at lást um vón.

Vikur gjordust mánaður bæði ein og tveir, uttan at landsstýrið lat við seg koma.

Men so brast kyllið. Nú er tolið uppi, og útróðramennin í Suðuroy sendu fjarrit til landsstýrið, og eisini vóru 2 útsendingar fyrri Suðuroyar útróðramenn út í Tinga-nesi hjá landsstýrinum, og hesar tingingar við landsstýrið endaðu á tann hátt, at stýrið lovaði, at nevnd skal verða vald o.u. tann 25. í hesum mánaða og fara í arbeið bein-angveg in at áseta eins ráfiskapris fyrri all Føroyaland.

At háttvirða Landsstýrið verður at halda orð, megu vit ganga út frá. Harfyrri rokna vit við, at brátt verður ráfiskaprisurin eins alla-staðni í Føroyum.

Nú er eisini uppá hægstu tíð, at útróðramennin í Suðuroy fáa sama pris fyrri veiðuna sum menn fáa í øðrum oyggjum.

J. H. Danbjørg.

So varð slókt og útikógvað fyrri okkum.

Men við hesum var ikki alt tað illa gjort, sum kundi gerast. Afrat varð postsambandið — mjólkabáts- og post- og ferðafólkasiglingin — tikin frá okkum og nú eru vit komnir aftur í miðeldina, at vit skulu vit koma av okkara bygd, tá Smiril ikki er í sigling til okkara, megu vit »med posen på bage« fara upp um fjallið og fjakkað okkum

tann langa vegin til Hvalba ella úr Hvalbæ.

Og so hoyra vit til tær bygdin har ið eingin keypir fisk — og kortini er Sandvíkin kend sum eitt hitt besta fiskiplássið í Føroyum, so væl plássið liggur fyrri bæði fyrri vestanrøðri og eystanrøðri.

Úr Sandvík.

SØKKIÐ BISMARCK!

eftir C. S. FORESTER

(Framhald)

I admiralitetinum í London var spenningurin sera stóur. Kontra-admiralurin stóð framvegis og prátaði við flúgvarageneralin. »Um Hood er, hvar hann eigur at vera, vil hann kanna motta flig-indanum, nær tað skal vera.« segði hann. »Tað er við at lýsa í uppi í Danmarkssundinum.« — »Hvar er Bismarck?« spurdi hin. »Eftir hvar Suffolk segði frá fyrri lotu síðant, skuldi hann verið her.« Hann peik-aði á kortið, hvar báðar kósirnar komu saman og setti so ein stóran kross har. »Boð frá Suffolk, sir!« segði ein ungur yvirmaður, sum stóð við borðið, hvarfrá talirorði, sum forði boðini gekk. »Smarboð. Teir siggja nú Hood og Prince of Wales 15 fjórdingar burturfrá við kós í útsynning.« — »Tað eydn-aðist teimum! Nú hava teir hann!« Öll inni í rúminum gjordust glád. »Um tveir minuttir siggja teir hann.« segði kontraadmiralurin. »Tað var fínt!« Eini nýggj boð komu dattandi. »Smarboð frá Suffolk, sir!« kunnigjordi yvirmaðurin við talirorði. »Hood og Bismarck byrja at skjóta samtíðis. Kósir hjá Hood er umleið í beinan vestan og hjá Bismarck í ein útsynning.« »Hood nærkast teimum.« segði kontraadmiralurin. »Smarboð frá Suffolk er á veg segði tann ungur yvirmaðurin. Tað var skiligt at siggja, at hann bardist fyrri ikki at sýnast uppøstur, fyrri at vera rólí-gur, men beint nú hvarv alt divið.

Hann sakk saman. »Hvat siga tyg-um? Takið tað uppáftur!« Eina lotu sakk hann framman fyrri taliror-inum uttan at gera nakað. »Gerði okkurt maður.« hvesti kontraadmi-ralurin. Tann ungur yvirmaðurin vendi sær móti honum: »HOOD ER ROKIN Í LUFTINA!« — »Ha?« Í somu lotu komu tey skriv-ligu boðini dattandi niður gjøgnum rorði. Einar tiggju hendur vórðu rættar móti teimum og kontraad-miralurin skræddi pappfirið upp. »Hood rokin í luftina.« segði hann. »Hood rokin í luftina.« — »Jamen, hvat... hvat...?« stamaði flúgvarag-eneralurin. Kontraadmiralurin illa nokk hugdi uppá hann. Allir stóðu eins og sementstólpar. »Hood?« segði ein yvirmaður endiliga. »Beiggi min Dick...« Ein eldri kommandorur, sum inntil ta lotuna var ein ógvuliga høfligur maður, rendi saman við ein kvinnuligun yvirmann yviri við kortið. »Ansíð eftir tygum for h...« físti hann og helt so fram við nakað mildari rødd: »Hood er sokkin. Hood er sokkin!« Kontraadmiralurin tók seg saman aftur: »Farið aftur til arbeiðis ell somul. Tað er nokk at gera.« Eini nýggj boð vórðu frá-segd í talirorinum og hin ungur yvirmaðurin rætti seg upp fyrri at lurta. »Nýggj smarboð frá Suffolk.« segði hann, og tað var syndarligt at hoyra, hvussu neyðarslig rødd hansara nú ljóðaði. »Hood er sokk-in. Prince of Wales og Bismarck eru byrjaðir at skjóta eftir hvori-

um øðrum.« — »Vónandi kann Prince of Wales lona okkurt aftur segði flúgvarageneralurin, men ongín lurtaði eftir honum. »Smar-boð frá Suffolk.« segði hin ungi yvirmaðurin. »Prince of Wales er raktur rættiliga illa. Prince of Wales brennur framman. Prince of Wales trekkir seg tilbakar við at leggja roykverju.« — »Prince of Wales sligin.« segði Kontraadmiral-urin við kaldari rødd. Tá hann fekk boðini, stóð hann bert og hugdi út í tóman heim. Ein annar yvirmaður fekk hann at koma til sín sjálvs aftur. »Her er radioten-astan, sir. Teir hava hoyrt tyðilig radiosignal á týskum, sum koma frá Danmarkssundinum. Tað er Bismarck sum kallar á Berlin, sire.« Teir skulu nokk syrgja fyrri at fáa fortalt tað fyrri øllum heim-inum, segði kontraadmiralurin. »Ja, góði tú. Nú hava teir nakað at fortelja.«

VIL OVURFROI Í BERLIN

Umboð á Prince of Wales, í maskinrúminum, hvar turbinurnar sungu, í goymslurúminum, í mess-umum, hvar fyrirbils sjúkrastova var og í kanóntorinum, byrjaðu há-talararnir at buldra, fyrst við at bátsmanspurnar byrjaðu at pipa og so komu eini boð til manning-in: »Til manningina á Prince of Wales! Chefurin hevur biðið meg um at greiða øllum frá, hvat ið hendir. Hettar er skrivarin hjá chefinum, sum tosar frá brúnni. Vit siggja figgindan, og vit nærk-ast honum stórliga. Nú skjýtur Hood og um eina lotu er tað okk-ara torn.« Røddin druknaði í brak-ikomiliga doydyr háttalarn. Niðri í maskinrúminum segði ein civilur arbeiðari rólíga: »Syrg fyrri at ansa

eftir hasum stemplinum — Tað kann brenna saman hvørja lotu, tað skal vera.« Uppi í Y-torninum stóð ein annar sivilistur og hugdi at eini kanón. Hann sá hana leypa aftur, meðan nýggjar granatir og dríverlur komu upp, han sá me-kanismuna taka móti teimum og so skjóta aftur. »Hesa ferð gekk fínt.« segði hann. »Nú fari eg om-an at hyggja at hasum transport-örinum.« Og tvey dekk longur niðri fann hann transportörin, sum bar granatirnar yvir til elevatorin. Hátalarin snakkaði framvegis: »Niðurslogini siggjað allan vegin rundan um Bismarck. Vit klára okkum fínt og Hood ...« røddin tagnaði eina lotu, og tá hon byr-jaði aftur, ljóðaði hon gomul og niðurbrotin. »... Hood — Hood ...« Tað klicki í hátalaranum og hann tagnaði. »Hvat hendi við Hood?« spurdi ein marinari, við transportbandinum. »Hygg nú bara eftir hasum avbróðaranum har og gevst við at hugsa um nakað annað.« segði sivilisturin.

»Manning á Prince of Wales.« byrjaði hátalarin aftur. »Chefurin hevur biðið meg sagt tykkum, hvat ið hent er. Hood er burtur-Rokin í luftina og sokkin. Eitt gott skip, sum vit hava sæð fyrri seinastu ferð. Nú megu vit avgera alt. Møguliga kanna vit klára Bis-marck, og vit vilja gera, hvat vit kunna.«

»Hood burtur. Og ell manning-in?« spurdi ein marinari við trans-portörinum. Tann, sum hevði vakt á brúnni stóð við talirorinum og gav nýggjar orðar: »Kós 240.« Í operatiónsrúminum beint niðri-undir hoyrði yvirmaðurin við kort-borðið orðini og boygdi seg fram-yvir kortið. Niðri í krútgoymsluni

by-jaðihátalarin aftur: »Chefurin sigur, at tit eru óforir. Haldið bara áfram ...« Orðini hvurvu í einum ræðuligum braki. »Teir fingi ein ordiligan snudd haruppi.« segði ein rødd við transportörinum. Öll brúgvín var eitt hav av eldi við knústum tólum og í rúgvuvís av likum. Niðri í kortrúminum sá navigatiónsyvirmaðurin nakrar dropar koma rennandi úr taliror-inum. »Hvat í víðu verð er hatta?« segði hann. »Góði Gud, tað er blóði!« Tað rann viðari og bleiv ein tjúkkur streymur, sum rann út-yvir kortið. Uppi á brúnni grulv-aði eitt kløddut og sotsvart skap-ílsí yvir til talirorði og togaði lik-ini vekk frá munnanum. »Hart bakborð. Stýrið 150. Hart bak-borð.« Hart bakborð — 150.« tók navigatiónsyvirmaðurin uppáftur. Skipið legði seg »heilt nógv á lið-ina, tá tað vndi, og hann noydd-ist at halda seg til kortborðið fyrri ikki at deita. Eisini langt undir kanóntorinum legdu teir til merk-is, hvussu skipið legði seg. og mennirnir máttu halda seg væl fast-ar. Tað brakaði til transportsleðan datt av bandinum og út til aðra síðuna. Ein granat koppaði og legði seg yvir beinni á tí civila ar-beiðsmanninum. Hann skriggjaði av pinu, tí ein sovorðin granat vígar ½ tons. Tá ið manningin kom leypandi til fyrri at hjálpa hon um, segði hann samstundis sum hann stríddist fyrri at vera rólígur: »Alt er í lagi hjá mær. Siggi held-ur við teir haruppi, at elevatorurin er steðgaður. Y-tornið fær ikki skotið, fyrr enn tit hava klárað upp her.« Granatin ridlaði eitt sindur uppi á beininum. »Ah.« gramdi hann seg og svimaði.

(Framhald.)